

Een slecht begin van het nieuwe millennium: 2000

Iedereen is opgelucht dat de millenniumbug niet heeft toegeslagen. Hoe het nieuwe millennium zal verlopen, zullen wij niet te weten komen. Zelfs niet hoe het er na de eerste honderd jaar in de overgebleven natuur zal uitzien. Zeker is het wel dat de techniek op allerlei gebied zich nog sneller zal ontwikkelen dan de afgelopen vijftig jaar. Of dat allemaal voordeliger zal worden, valt nog maar te betwijfelen. De romantiek van het leven van de vogelaars zal een heel andere wending krijgen.

In het midden van de laatste maand van de vorige eeuw voltrok zich aan de Atlantische kust van Frankrijk een vreselijke ramp. De Maltezer tanker 'Erika' brak op 12 december 1999 voor de kust van Bretagne in zwaar weer in tweeën. In totaal kwam zo'n 12.000 ton olie op de Franse kusten tussen Zuidoost-Bretagne (La Baule) en de Spaanse noordkust. Het aantal olieslachtoffers dat (dood of levend) werd aangetroffen, wordt op circa 50.000 zeevogels geschat. Een aantal Nederlandse vogelasiels heeft honderden nog levende olieslachtoffers liefderlijk opgenomen. Daarover ontspan zich weer een levendige discussie.

Kort daarna speelde zich in de Zee van Marmara aan de Turkse kust bij Istanboel een drama af. Een olieramp waar circa acht ton olie de vrije loop kreeg en waardoor vele watervogels het leven verloren. Het nieuwe millennium begon al slecht voor de vogels zo'n honderd kilometer ten zuiden van Melbourne, waar honderden Dwergpinguïns aanspoelden aan de Australische kust, even ten oosten van het Nationaal Park Point Nepean.

Maar ook dicht bij huis werden ontelbare aantallen vogels verjaagd en verschrikt door het veelvuldig gebruik van vuurwerk dat vele vogels verjoeg van hun slaapplaatsen en die daardoor op drift raakten. Gelukkig was er tenminste geen vorst op Oudejaarsdag. Voor vijf miljoen gulden werd alleen al legaal vuurwerk afgestoken. Meer dan ooit tevoren! Het betekent dat zo'n 5000 à 6000 ton vuurwerk de lucht in ging. Er moet spoedig een einde komen aan het afsteken van vuurwerk, zeker in de broedtijd. Gemeenten hebben daarin weinig zeggenschap omdat de vergunningen door het ministerie worden verstrekt. Belanghebbende organisaties moeten daarover eens spoedig de koppen bij elkaar steken. Niet alleen lawaai (die zelfs bij vele huisdieren stress veroorzaakt) maar ook de luchtverontreiniging op deze eerste uren van het nieuwe millennium veroorzaakte veel versterking voor oneindig veel levende wezens. Een deskundig onderzoek naar deze effecten zou zeker op z'n plaats zijn.

De prijs die het milieu dat weekend moest betalen voor ons vrolijk wegnallen van het oude millennium veroorzaakte een luchtvervuiling die is te vergelijken met de gevolgen voor onze schone lucht van twee weken autorijden in Nederland. Dat weegt op tegen veertien auto-loze zondagen per jaar. De verkoop van vuurwerk nam haast 50% toe in vergelijking met het jaar daarvoor.

Het begin van het nieuwe millennium geeft verscheidene fases in de vogelaarswereld te zien. In de toekomst zullen ongetwijfeld meer groepen ontstaan die zich voor bepaalde vogelgroepen of vogelsoorten gaan interesseren, zoals nu reeds het geval is met bijvoorbeeld zeevogels, steltlopers, stoetvogels, Steenuilen, Slechtvalken en Gierzwaluwen, met eigen periodieken.

Avifauna's zullen steeds kleinschaliger de vogelbevolking van kleine gebieden beschrijven. Tellingen worden verder uitgebreid en men zal zich afvragen hoe men over honderd jaar tegen de huidige opzet van inventarisaties en tellingen zal aankijken. Dat geldt ook voor de huidige beschrijvingen van zeldzame vogelsoorten. De technische mogelijkheden gaan met rasse schreden vooruit en breiden zich stormachtig uit.

Intussen neemt de interesse voor 'gewone' vogelsoorten sterk af en dat zal ons later duur te staan komen als daaraan te weinig aandacht is geschonken. De vogelbevolking in natuurontwikkelingsgebieden wordt niet altijd voldoende gevolgd.

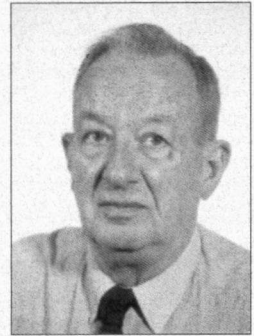
De aanwijzing van 79 belangrijke vogelgebieden onder de Europese Vogelrichtlijn zal voor meer commotie gaan zorgen dan wordt verwacht. Ondernemers rond de beschermde gebieden vrezzen problemen. Indien er niet wat meer tegengas wordt gegeven, zal het de bescherming van de vogels wellicht in diskrediet kunnen brengen. Vrijwel alle vogelrichtlijngebieden in ons land maken deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarmee de laatste jaren drijft rekening wordt gehouden. Reeds enige jaren wordt door gebruikersgroepen van aangewezen belangrijke vogelgebieden geageerd, waar wellicht wat adequater op zal moeten worden gereageerd.

Buitenlandse gebieden krijgen, niet onterecht, meer aandacht waardoor de aandacht in eigen land kan afnemen.

Het vogelonderzoek wordt te weinig naar waarde geschat en behoeft een veel grotere aandacht, daar het een der pijlers van het vogelonderzoek en het vogelbeschermingsbeleid is.

Aan het behoud van oude bomen wordt te weinig aandacht besteed. Ten behoeve van toeristische panorama's van steden en dorpen worden steeds vaker prachtige begroeiingen opgeofferd!

Aan een heel ander probleem wordt nauwelijks aandacht besteed. De forse groei van de bevolking in ons land krijgt nauwelijks aandacht onder de natuurbeschermingsorganisaties. De afgelopen tien jaar

groeide onze bevolking met één miljoen personen. Ruim de helft is van niet-westerse origine. Het aantal 'nieuwe' inwoners is even groot als het inwonertal van Amsterdam en Utrecht bij elkaar. De groep waar natuurbeschermingsorganisaties nauwelijks grip op hebben, is enorm groot en kan in de loop der tijd wel 50% van de gehele Nederlandse bevolking gaan vormen. Een niet onbelangrijk deel van de bevolking dat aan onze aandacht ontsnapt!

Allochtonen moeten wij met grote spoed zien te interesseren voor natuurbeschermingsproblemen. Inmiddels zijn er al allochtonen van derde generatie die geen enkel benul hebben van de natuur in ons land. In verscheidene grote steden zijn scholen waar zo'n 90% van de leerlingen allochtoon is. Het Centraalbureau voor de Statistiek verwacht aan het einde van de 21ste eeuw een inwonertal van 17,1 miljoen Nederlanders. Het is zaak om voor de grootste groepen (uit Turkije en Marokko) kaders te vormen met uit hun moederland gehaalde kundige veldbiologen die in woord en geschrift (excursies, pers) kunnen voorlichten en interesse kunnen opwekken voor de natuur, zodat geleidelijk aan integratie kan plaatsvinden. Ons blad heeft daarover al de nodige ideeën ontwikkeld.

Meer interesse bij allochtonen voor de natuur zal velen bovendien wat meer van de straat houden.

Jaap Taapken.